

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Confessionibus Ritè ac fructuosè excipiendis Doctrinas
tam generales, quàm speciales ad varios Hominum Status
accomodatas complectens**

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Cap. X. Quid circa Confessionem Infirmorum & Moribundorum sit
observandum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49251](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49251)

lo unquam acerbiori verbo aut gestu pertinaciam ejus castigans. 11. Si Lictores veniant ad illum abducendum, repetat iterum, indicetque, nunc eum verè iter æternitatis ingredi, videat proin, quò tendat. Si adhuc nihil proficiat, alloquatur coram ipso Christum Crucifixum, quem in manibus habet, rogetque, ne permittat petire hanc animam pretioso suo sanguine redemptam, aliàque plura in hunc finem apta proferat. 12. In egressu ad locum supplicii, si nolit orare Reus, nec ipsum audire, non urgeat invitum, sed potius cum sociis vernaculâ linguâ preces pro ipso fundat, & nonnunquam suaviter quærat, an non refocillatione aliqua indigeat? 13. Ubi ad locum supplicij deventum fuerit, jubeat omnes adstantes flectere, & pro anima illius preces fundere, quem in finem ipse conceptis verbis præire poterit. 14. Quòd si nihil hinc omnibus effecerit, aliqui putant ad terrorem & exemplum adstantium ei, dum aut laqueum, aut ictum fatalem excepturus est, minaci vultu dicendum: Ergo abi Maledicte in ignem æternum, qui paratus est Diabolo & Angelis ejus: ego tamen potius ingeminanda adhuc pia suspiria contritionis & amoris judicarem, ut vel in ultimo articulo non desertus forte respiscat.

Qu. 7. *Quid agere debeat Confessarius, si Fur aut alius Reus in scala iam consistens adhuc confiteri velit?* R. si prius jam confessus sit, & Judex difficulter descensum concessurus foret, admonendum esse, de dolore eliciendo, & sic eminens absolvendum. Si autem ex pertinacia prius confiteri noluisse, tum omnino rogandum Judicem esse, ut eum descendere permittat, ejusque confessionem sub pallio excipiendam.

C A P U T X.

QVID CIRCA CONFESIONEM INFIRMORUM & Moribundorum sit observandum Confessario?

Q. 1. *Quid circa Confessionem acri in genere debeat observari Confessarius?* R. 1. nisi periculum mortis immincat, non statim faciendam mentionem Confessionis, sed præmittendas prius alias quæstiones de morbo, doloribus, & similibus materiis, commiserationem ostendendam, aliàque faci-

cienda, quæ Infirmum benevolunt efficere queant. Deinde
verò occasionem quærendam, ut ostendatur, quantum opore con-
ducatur status gratiæ, & Sacramentorum usus ad tales morbos
fortiter & cum fructu exantlandos, & tum facienda paula-
tim confessionis mentio; quæ tamen, si periculum immine-
ret, maturius procuranda foret. *R. 2.* Si petat æger spatium
sibi pro præparatione relinquere, omnino id concedendum esse,
nisi periculum proximum mortis immineat. Si verò mox con-
fiteri velit, magna cum charitate & mansuetudine audiendum
esse; & si rudis sit, aut propter virium debilitatem difficulter
loquatur, etiam variis quæstionibus iuvandum. *R. 3.* finita
confessione prudenter facturum Confessarium, si Infirmum
(nisi ipsemet id faciat, aut facturum prudenter credatur) ad ve-
ram contritionem de peccatis eliciendam disponat; quem in
finem aptissima ferè motiva sunt Patris & Redemptoris titu-
lus; unde proderit narrare historiam de Filio, qui, ubi intel-
lexit, se in bello proprium Patrem, ignotum licet, occidisse,
& corpus ejusdem vidit, in hastam suam inclinans præ dolore
mortuus est; quantum magis ergo dolere debet, qui Patrem
suum cælestem, & Servatorem suum, scienter & malitiosè pec-
cato mortali, quantum in se fuit, occidit, aut certè conatus est
occidere. *R. 4.* Si vel restitutio facienda, vel inimicitia
tollenda est, sedulo laborandum ei esse, ut in hoc genere suas
partes perfectè obeat æger; simul tamen etiam cavendum, ne
majus ipsi, quam oporteat, onus imponat, aut inanes scrupu-
los ingenieret. Quomodo verò ad reliqua Sacramenta susci-
pienda, atque alia officia Infirmi salutis suæ studiosi imple-
nda disponi debeat, fusiùs in Instruct. practica 3. de Conversa-
tione privata c. 4. explicatum est.

Qu. 2. Quid agere debeat Confessarius, si æger obstinato ani-
mo confiteri nolit? *R. 1.* Orandum pro illo esse, & varia bona
opera offerenda. Deinde submitendum aliquem, qui mul-
tum apud ipsum autoritate & gratia valet, ut eum ad offi-
cium suum faciendum amicè hortetur, & periculum vitæ im-
minens ostendat. Tum ipsum etiam Confessarium accedere
debere, & quàm humanissimè potest, cum ægro de variis re-
bus, quas ipsi gratas esse novit, colloqui, nullam faciendo
mentionem de confessione, quousque benevolunt satis ad-
verterit. Proderit etiam commendate sollicitudinem & cha-
ritatem

ritatem, quam Infirmus erga Domesticos haecenus ostendit, subijceréque, se sperare, quòd non minorem etiam suæ salutis curam hoc tempore sit habiturus. *R.* 2. Si media hæc nihil proficiant, inquirendam occultè esse causam, cur nolit confiteri; an scilicet vel affectus aliquis erga peccatum, vel rem aliquam terrenam? vel desperatio ob gravitatem peccatorum? vel acedia & difficultatis horror? vel aliud quid simile lateat? quæ proiu radix inventa omni modo atque industria tollenda erit. *R.* 3. Si pergat Infirmus obstinatum se exhibere, explicandum ei esse, quomodo DEVS joculari secum Hominem non patiat, atque adeò nunc idem ipsi Infirmo dicat, quod olim infelici Episcopo Udoni per somnium dixit: *Vdo, Vdo, cessa ludo.* Si ergo non resipuerit, meritò timendum esse, ne impleat DEVS, quod per Salomonem minatus est, dum Eccl. c. 5. dixit: *Non tardes converti ad Dominum; & ne differas de die in diem; subito enim veniet ira illius, & in tempore vindictæ disperdet te.* Pari modo etiam explicandum est, quam infelix status peccatores in altera vita maneat, quamque adeò nihil detrectandum sit Homini, ut miserum illum Statum effugiat. Certè hîc occini potest, quod olim servi Hero suo Naamo 4. Reg. 5. dixerunt: *Pater, si rem grandem tibi dixisset Propheta, certè facere debueras, quantiò magis, quia nunc dixit tibi: Lavare, & mundaberis?*

Qu. 3. *Quid faciendum sit, quando Confessarius vocatur ad confessionem talis agri, qui non potest solus relinqui, nisi adiuvetur à circumstantibus, ut sunt recenter vulnerati, vel mulieres parturientes, & periculum est in mora?* *R.* cum Sanchez & Diana p. 5. tr. 3. re. 56. Confessarium in tali casu debere querere, an doleat de omnibus suis peccatis, & modo, quo potest, optimo se accuset? ad quam quæstionem si annuat, absolutionem ei impertiendam esse, ita tamen, ut, si postea occasio aut facultas ob discessum astantium, & Pœnitentis vires detur, ex instituto illius confessio audiatur.

Qu. 4. *Cum in articulo mortis quilibet etiam simplex Sacerdos absolvere possit ab omnibus peccatis & censuris, quomodo intelligendus sit iste articulus?* *R.* ex communi sententia intelligi quodcunque probabile vitæ periculum, & quidem tunc statim, quando incipit, atque adeò Mulieres prægnantes primò, aut difficulter parturientes, Milites pugnam incuntes, Re-

mi
Vi
qui
mo
pe
ali
sol
ric
C
va
ulla
ber
urg
re
nen
lit,
dem
seq
viv
cui
Mo
tun
Tes
sum
pen
tari
Cap
scri
qui
val
C
obse
deri
riac
bue
tun
hor
tate
gra

miges longam & periculofam navigationem fufcipientes. Viatores periculofum iter peragentes, Bannitos, id est, eos, qui impunè à quocunque poffunt occidi, & denique Reos ad mortem damnatos poffe à quocunque Sacerdote ab omnibus peccatis & cenfuris abfolvi, & ita quidem, ut Suarez & plures alii apud Dian. p. 5. tr. 3. re 66. doceant, eos, fi à refervatis abfoluti fint, obligatos non effe ad fiftendum fe Superiori, fi periculum id evadant.

Qu. 5. *Quid circa restitutiones ab Infirmo faciendas observare debeat Confessarius.* Resp. 1. Diligenter cavendum, ne, fi ulla ratione prudenter & licitè eum à restitutionis onere liberare queat, ipfum importunè ad restitutionem faciendam urgeat. Resp. 2. Etsi Jo. Baptista Poza apud Dianam p. 5. tr. 3. re 104. concedat, abfolvi poffe talem Infirmum, fi restitutionem per Hæredes aut Confessarium post mortem facere velit, rectiùs tamen Confessarium facturum, fi contrariam ejusdem Dianæ, Azor, Reginaldi, & plurium aliorum sententiam fequatur, & Infirmo perfuadere conetur, ut per feipfum, dum vivit, ejusmodi restitutiones faciat, maximè, fi fama alicui graviter læfo fit restituenda. Resp. 3. Si non expediat, ut Moribundus declaret in Testamento aliquas restitutiones, tum Confessarium suadere poffe, ut vel faciat Capitulum in Testamento, quo jubeat, ut Hæredes dent tantam pecuniæ summam Confessario, vel alteri cuiquam Amico, ut eam expendant fecundùm voluntatem Testatoris; aut certè, fi Notarius sine incommodo haberi non poffit, suadeat, ut apponat Capitulum, in quo dicatur, quòd reliquerit schedam manufcriptam apud Confessarium vel Amicum, quâ declaraverit, quid in super post mortem suam fieri velit, quàmque perinde validam effe decernat, ac fi Testamento fuiffet inserta.

Qu. 6. *Quid circa Testamentum à Moribundo faciendum observare debeat Confessarius?* Resp. 1. Omnino consultum videri, ut, fi Moribundus multas divitias & bona poffideat, variâque officia, de quibus rationes Superiori fint reddendæ, habuerit, tum de rationibus hisce maturè, si poffit, ordinandis; tum de Testamento justo & pio & faciendo moneatur, ne ex horum neglectu sibi quidem grave impedimentum ad felicitatem æternam citiùs consequendam; Hæredibus verò suis gravium litium, & damnorum occasionem præbeat. Resp. 2.

Instruct. V.

M

Etsi

Etsi ipse Confessarius sine gravi causa aut necessitate assistere tali Testamento non debeat, rectè tamen facturum, si de tribus capitibus in ejusmodi Testamento condendo observandis prudenter eundem moneat. 1. Ut cum bona intentione, & in statu gratiæ faciat, aut certè confirmet hoc Testamentum. 2. Ut in eodem condendo majorem semper divini gloriæ, & propriæ salutis, quàm Amicorum aut Consanguineorum, nisi aliud vel paupertas, vel aliæ graves rationes suadeant) rationem habeat, atque ad eò Missas, aliâque pia opera pro se quàm plurima post mortem, destinatis in hunc finem certis pecuniis, fieri curet. Sed & inter Pauperes, eorum magis in Testamento meminerit, à quibus copiosiora post mortem auxilia, suffragiaque efficaciora sperare meritò queat. 3. Ut; quæ vivens in animæ suæ salutem exequi potest, Hæredibus non facilè committat; quem in finem narrasse proderit, quid olim Filius quidam prudenter Patri suo responderit; dum scilicet convocatis à Patre moribundo Filiis, & dicere jussis, quid quilibet pro Patris salute post mortem facere vellet cæteris varia obsequia pia promittentibus, ipse nihil se facturum respondit, causamque rogatus subjecit: Si tu, ô Pater charissime, dum plenus bonorum tuorum Dominus es, nihil pro animæ tuæ salute decernis, multò minùs à Liberis, quorum quilibet partem tantùm bonorum acquireret, sperare poteris.

Qu. 7. *Quid circa Indulgentias moribundo applicandas observare debeat Confessarius?* Resp. 1. Meminisse eum debere, quòd omnes Sodales Congregationum Rosarii, S. Francisci, Annunciatæ, imò & reliquarum ferè omnium, quæ Indulgentias aliquas à Romana Sede concessas (nam hæc ordinariè adjungitur) habent; item omnes, qui habent Indulgentias quinque Sanctorum, S. Caroli Borromæi, Urbani VIII. & similes: aut in vita soliti sunt devotè SS. JESU nomen pronuntiare, plenarias in mortis articulo indulgentias lucrari queant. Resp. 2. nôsse eum debere, quòd hæc indulgentiæ, si ab ipso Pœnitente sibi applicari possint (ut fieri posse censendum est, si in Bulla Indulgentiarum non requiratur applicatio; uti non requiritur in plerisque Indulgentiis, quæ in honorem Sanctorum, aut Congregationibus conceduntur) probabiliter pro vero mortis articulo, ex quo actualiter quis moritur

refer-

referentur; reliquæ autem per Confessarium applicatæ toties obtineri possint, quoties periculum novum subitur, & illæ per Confessarium applicantur; neque certa verborum formula pro ejusmodi applicatione requiratur, aut, ut præsens sit moribundus, sed etiam absenti applicari possint; uti Diana p. 5. tr. 3. re 134. cum pluribus alijs docet.

Qu. 8. *Qualis penitentia eiusmodi Infirmis sit imponenda?*
 R. Non nisi levissimam ordinariè imponendam, maximè, si Infirmus sit moribundus, & paulò post Indulgentias plenarias, de quibus in priori quæstione facta est mentio, lucraturus credatur. Sufficit ergo in tali casu, si ei præcipiatur, ut vel SS. nomina JESUS & MARIA pronunciet, vel pectus percutiat, vel unum Pater & Ave recitet, si potest.

Qu. 9. *An, & qualis adhortatio eiusmodi Infirmis sit facienda?*
 Resp. 1. hortandos esse, ut bono animo sint ob remissionem peccatorum obtentam, & ut Christum sibi quoque, ut olim S. Mariæ Magdalenæ dicentem imagnetur: *Remittuntur tibi peccata tua: vade in pace.* Resp. 2. excitandos quoque esse, ut credant hos dolores à paterna DEI manu ex speciali amore missos esse, atque aded pro singulari beneficio agnoscere, & pro copiosiori peccatorum suorum satisfactione patienter tolerare, Deoque offerre studeant.

C A P U T X I.

QUID CIRCA MULIERUM CONFSSIONES excipiendas observare debeat Confessarius?

Q. 1. *Quid in genere circa Confessiones Mulierum excipiendum observare debeat Confessarius?* Resp. sequentes doctrinas à Religiosissimis & expertissimis Confessariis traditas studiosè observandas esse. 1. Ut, quantum est in se, magis semper inclinet Confessarius ad virorum, quàm mulierum Confessiones excipiendas; uti jam pridem S. Franciscus Xaverius his verbis suaserat: *Et quoniam Femina (qua mobilitas ac levitas est muliebris ingenii) plerumque multum negotii facessunt, cum eis hac tenenda maximè cautio est, ut viros Christo adiunctos impensius excolas, quàm eorum uxores. Nam cum natura constantiores sint viri, & ab eis domestica pendeat disciplina, rectius profectò apud eos, atque utilius opera collocatur.* Rectè enim

M 2

Sapiens: